

ירושלים, כ"א בשבט תשע"ב

14 בפברואר 2012

חוזר מס' ח-06 - 2329

לכבוד

התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי

הנדון: מטבע פעילות של שלוחות הפועלות בחו"ל

(הוראות הדיווח לציבור)

מבוא

1. ביום 31.12.09 פורסם חוזר מס' ח-06-2253 בדבר מדידות שווי הוגן, חלופת השווי ההוגן ואימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים, שבמסגרתו הותאמו הוראות הדיווח לציבור, בין היתר, לתקן חשבונאות בינלאומי 21 בדבר השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ (להלן – תקן 21).
2. מפניות של תאגידים בנקאיים עולה שקיימת בתקן חוסר בהירות לגבי הדרך שבה על תאגיד בנקאי לקבוע מהי פעילות חוץ ומהו מטבע הפעילות של שלוחה בנקאית בחו"ל, וזאת בהתייחס למאפיינים המיוחדים של פעילות בנקאית.
3. לאור האמור נוצר צורך להבהיר את הוראות הדיווח לציבור בנושא זה. לאחר התייעצות עם ועדת הקשר של לשכת רואי חשבון עם המפקח על הבנקים, ועם הוועדה המייעצת לעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, תיקנתי את הוראות הדיווח לציבור כמפורט להלן.

התיקונים להוראות

4. סעיף 13 בעמוד 661-16-17 יוחלף, כמפורט בהוראה.

הסבר:

הורחבה ההתייחסות לאופן היישום של תקן 21 על שלוחות בנקאיות בחו"ל.

תחילה והוראות מעבר

5. תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי (להלן – תאגיד בנקאי) יבחנו את הקריטריונים שנקבעו בסעיף 13 ליום 1.1.2012 לגבי כל שלוחה בנקאית בחו"ל, ויתאימו את הטיפול החשבונאי במידת הצורך. התאמת הטיפול, אם תבוצע, תטופל חשבונאית כשינוי של מטבע הפעילות של השלוחה החל מיום 1.1.2012. תאגיד בנקאי שהגיע למסקנה, כי נכון ליום 1.1.2012, ראוי לשנות את מטבע הפעילות של שלוחה בנקאית בחו"ל, ישמור תיעוד מפורט בדבר בדיקת הקריטריונים והסיבות להחלטתו, וייתן גילוי מתאים בדוח הכספי לרבעון הראשון של שנת 2012.
6. תאגיד בנקאי המתקשה ביישום הוראה זו יפנה למר עידו גליל, מנהל יחידת דיווח כספי, לקבלת הנחיות ספציפיות.

7. תאגיד בנקאי אשר לאחר פרסום הדוח לרבעון הראשון של שנת 2012 יסבור כי ראוי לשנות את מטבע הפעילות של שלוחה בנקאית בחו"ל, יפנה למר עידו גליל, מנהל יחידת דיווח כספי, לקבלת הנחיה מקדמית.

עדכון הקובץ

8. מצורפים להלן דפי עדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור :

להכניס עמוד	להוציא עמוד
*(12/11) [12] 661-15	(12/11) [12] 661-15
(2/12) [15] 661-16	(12/11) [14] 661-16
(2/12) [3] 661-17	(11/11) [2] 661-17
*(4/11) [13] 661-18	(4/11) [13] 661-18
*(12/11) [1] 699-88	(12/11) [1] 699-88
(2/12) [3] 699-89	(1/12) [2] 699-89

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

בכבוד רב,

דוד זקן
המפקח על הבנקים

- ד. בביאורים לדוח הכספי תוסברנה השיטות לפיהן נכללו הסכומים הצמודים במאזן. כן יצוינו שער החליפין של הדולר ומדד המחירים לצרכן (בנקודות), לפיהם מחושבות היתרות הצמודות במאזן וכן הנתונים המקבילים לשני המאזנים השנתיים הקודמים. כמו כן, יצוינו שער החליפין של מטבע אחר או מדד אחר שיתרות הצמודות להן הוצגו בנפרד בביאור על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי ההצמדה.
- ה. מובהר בזאת כי האמור בסעיף זה לא יחול על נגזר משובץ, כמשמעותו בחלק א'1 – מכשירים נגזרים ופעילויות גידור, שיטופל בהתאם לאמור בחלק א'1.

12. מטבע חוץ

- א. הכנסות והוצאות במטבע חוץ יתורגמו לצורך הצגתן בדוח רווח והפסד נומינלי לפי שער החליפין התקף ביום זקיפתן. נכסים והתחייבויות יתורגמו לפי שער החליפין התקף ביום הדיווח. בדוח רווח והפסד יכללו הפרשי השער נטו בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".
- ב. בביאורים לדוח הכספי תוסברנה השיטות לפיהן נכללו במאזן ובדוח רווח והפסד הסכומים שתורגמו ממטבע חוץ. יצויין שער החליפין של הדולר ושל מטבעות אחרים שהיתרות בהם הוצגו בנפרד בביאור על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי ההצמדה ביום המאזן והנתונים המקבילים לשני המאזנים השנתיים הקודמים.
- ג. יינתן גילוי בביאור 21 (הכנסות מימון שאינן מריבית) להפרשי שער נטו, כנדרש בסעיף 52 לתקן חשבונאות בינלאומי 21 בדבר "השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ".
- ד. הפרשי שער – לרבות הפרשי הצמדה למטבע חוץ.

12א. עלויות אשראי

- א. תאגיד בנקאי יישם את תקן חשבונאות בינלאומי 23 בדבר עלויות אשראי.
- ב. תאגיד בנקאי לא יהווה עלויות אשראי, מבלי שקבע מדיניות, נהלים ובקורות ברורים באשר לקריטריונים להכרה בנכסים כנכסים כשירים ובאשר לעלויות האשראי שיהוונו.

13. תרגום דוחות כספיים של שלוחות בחו"ל

- תאגיד בנקאי יטפל בפעילויות חוץ בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 21 בדבר "השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ" (להלן בסעיף זה – תקן 21). ביישום התקן יחול האמור להלן:
- א. קביעת מטבע הפעילות של שלוחה בנקאית בחו"ל של תאגיד בנקאי – בקביעת מטבע הפעילות יש בין היתר לבדוק ולתעד את בדיקת כל אחד מהקריטריונים הבאים. כאשר במובהק אחד מהקריטריונים האמורים אינו מתקיים (לדוגמה העסקאות של השלוחה המבוצעות עם לקוחות התאגיד הבנקאי הן משמעותיות עד כדי כך שהן מהוות את רוב העסקאות של השלוחה) הדבר מצביע על כך שיש לטפל בשלוחה כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה זהה למטבע הפעילות של

התאגיד הבנקאי. במצב אחר, הקביעה תבוצע בהתאם לבחינת מכלול הקריטריונים¹.
קיים קשר בין הקריטריונים.

1. הסביבה הראשית בה השלוחה מפיקה ומוציאה מזומנים היא במטבע זר, ואילו פעילות השלוחה בשקלים הינה שולית. לדוגמה - רוב הנכסים, רוב ההתחייבויות, רוב ההכנסות ורוב ההוצאות הן במטבע זר, ואינם מושפעים מהשקל.

2. לקוחות השלוחה גויסו על ידה באופן אוטונומי. בהתאם לכך, פעילות (לדוגמה יתרות נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות) השלוחה מול לקוחות התאגיד הבנקאי ו/או צדדים הקרובים אליהם², ו/או צדדים שהופנו אל השלוחה על ידי התאגיד הבנקאי, אינה משמעותית.

3. פעילות (לדוגמה יתרות נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות) השלוחה מול התאגיד הבנקאי ו/או מול צדדים הקשורים לו אינה משמעותית. בין היתר, אין תלות משמעותית של השלוחה במקורות מימון מהתאגיד הבנקאי ו/או מצדדים הקשורים לו.

4. פעילות השלוחה במהותה הינה עצמאית ועומדת בפני עצמה, ואינה הרחבה או השלמה של הפעילות המקומית של הקבוצה הבנקאית (למשל, לספק מימון או לבצע השקעות עבור הקבוצה הבנקאית). במסגרת זאת, בין היתר, השלוחה מבצעת את הפעילויות שלה עם מידה משמעותית של אוטונומיות.

א. 1. תאגיד בנקאי הסבור כי ראוי לשנות מטבע פעילות של שלוחה, יפנה למנהל יחידת דיווח כספי בפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית.

ב. במקום ההפניות לתקני דיווח כספי בינלאומיים שקיימות בתקן 21 יבואו הפניות ל"כללי החשבונאות המקובלים בישראל והוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו". במסגרת זו, סעיף 4 וסעיף 27 לתקן 21 - במקום ההפניה ל"תקן חשבונאות בינלאומי מספר 39" תבוא הפניה ל"חלק א' 1 בדבר "מכשירים נגזרים ופעילויות גידור" בהוראות הדיווח לציבור".

¹ כאשר מדובר על שלוחה שהיא סניף יש לבדוק ביתר זהירות האם אכן היקף ואיכות התיעוד מראים כי הקריטריונים מתקיימים, לרבות הקריטריון שצוין בסעיף 4.א.13.

² זאת למעט פעילות כאמור מול השלוחה אשר ניתן להראות שהחלה והתפתחה בלי קשר לפעילות מול התאגיד הבנקאי. צדדים קרובים - כהגדרתם בסעיף 21 להוראות הדיווח לציבור.